

Таким чином, використання сучасних технологій у виробництві заправних супів забезпечує поєднання традиційного смаку з високою якістю, раціональне використання ресурсів і підвищення ефективності виробництва у закладах ресторанного господарства. Інноваційні методи термічної обробки, застосування готових напівфабрикатів та автоматизація процесів є визначальними чинниками розвитку сучасної кулінарної індустрії.

Список використаних джерел:

1. Advances and Drawbacks of Sous-Vide Technique – A Critical Review. MDPI. URL: <https://www.mdpi.com/2304-8158/13/14/2217>
2. A simple solution for satisfying soup cravings. Nation's Restaurant News. URL: <https://www.nrn.com/supplier-news/a-simple-solution-for-satisfying-soup-cravings>
3. Ramen Soup Broths: Innovation and Business Diversification – Ajinomoto Foods Europe. Ajinomoto Foods Europe. URL: <https://ajifoodsolutions.eu/launch-of-ramen-soup-broths/>

Олійник О. С.
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи,*

Паладійчук В. В., Білінська А.Р.
*здобувачі,
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
м. Кам'янець-Подільський*

РОЗВИТОК ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ У ПОВОЄННИЙ ЧАС В УКРАЇНИ

Агресія Росії проти України спричинила кризові явища у всіх секторах економіки країни, включаючи туристичну та готельну індустрію. Постраждали не лише загальні показники прибутковості всіх суб'єктів господарювання туристичної галузі, а й відбулося порушення структурних зв'язків між бізнес-одинацями ринку туристичних послуг. Вивчаючи сучасний стан ринку туристичних послуг та індустрії гостинності можна відмітити проблеми, що призводять до зниження ефективності сектору гостинності. Це руйнування сформованих ланцюгів взаємодії між суб'єктами туристичної діяльності, зниження платоспроможного попиту, дефіцит певних видів продукції, брак персоналу. Погоджуючись із визначеними проблемами, слід додати системні проблеми, що перешкоджають гармонії між територіальними громадами та діяльністю суб'єктів у сфері гостинності та туризму.

Вони відображають зменшення грошових потоків до місцевих бюджетів, зубожіння населення через втрату робочих місць, руйнування об'єктів інфраструктури, пошкодження екосистем та туристичних пам'яток. Такі

обставини гальмують сталий розвиток на місцевому рівні, зокрема туризму та гостинності, а також економіку країни в цілому.

Основна гіпотеза дослідження полягає в тому, щоб довести вплив туристичної галузі на загальний розвиток місцевих громад, в яких сформовано рамки спеціалізації туристичних дестинацій, та визначити туризм як стимул сталого розвитку територій.

Застосування концепції «win-win» для гармонізації інтересів місцевих громад та бізнесу, дозволяє сформувавши концептуальний напрямок підходів до розвитку туристичних дестинацій у повоєнній відбудові країни.

Методологія дослідження базується на положеннях макроекономічних теорій, концепціях сталого розвитку, наукових припущеннях, які ефективно організовано та методологічно забезпечили розвиток внутрішнього та в'їзного туризму, світову популяризацію туристичного потенціалу України, реконструкцію туристичної інфраструктури, інституційну підтримку суб'єктів туристичної діяльності можуть сприяти відновленню територіальних громад у повоєнний період, зокрема шляхом розвитку сталого туризму.

Вторгнення також спровокувало значні виклики для територіальних громад. На місцевому рівні необхідно вирішувати гуманітарні, комунальні, ресурсозабезпечувальні, технічні та міграційні проблеми, а також відновлювати зруйновану інфраструктуру та логістику. Територіальні громади повинні продовжувати фінансування соціального та економічного розвитку в умовах скорочення надходжень до місцевих бюджетів. Залучення місцевих жителів до процесів прийняття рішень, пов'язаних з розвитком інфраструктури територіальних громад, на основі громадянських ініціатив може стимулювати залучення громадянського суспільства.

Громадянське суспільство може відігравати важливу роль у мобілізації ресурсів та створенні більш сталого та сприятливого середовища для сталого розвитку туризму. Тому, територіальні громади повинні підтримувати туризм як джерело внутрішнього фінансування та розширення зовнішнього джерела місцевого бюджету. Сталий туризм може бути інструментом відновлення територіальних громад після війни, а відродження туристичних напрямків має враховувати інтереси місцевих жителів та залучати громадянське суспільство до процесу розвитку туризму.

Забезпечити розвиток туризму та позитивний вплив на відновлення територіальних громад в Україні у повоєнний період необхідно застосовувати практики сталого туризму та створювати туристичні продукти, що враховують культурну та природну спадщину регіону; сприяти широкому впливу туризму на територію та населення шляхом залучення економістів, соціологів, антропологів, екологів та інших спеціалістів, які можуть допомогти в цій роботі.

Співпраця з місцевими громадами та надання їм можливості брати участь у вирішенні питань розвитку та управління туризмом є важливою в процесі відновлення туристичної сфери. Підтримка малого та середнього бізнесу на місцевому рівні шляхом забезпечення економічної стійкості та соціальної справедливості в туристичному секторі забезпечить створення та розвиток робочих місць, що є надзвичайно актуальним для сучасної ситуації.

Забезпечення ефективного функціонування туристичної галузі вимагає системи управління, регулювання та контролю з боку територіальних громад, пов'язаної з інтересами місцевих жителів та забезпечення їхньої участі в процесі розвитку туризму. Громадянське суспільство може відігравати важливу роль у відновленні туристичного дестинації – зокрема, шляхом входження в процес планування та реалізації проектів, забезпечення моніторингу їх реалізації та впливу на регулювання діяльності туристичної галузі на території громади.

Важливим кроком у відновленні національної економіки є розробка пропозицій та рішень, спрямованих на розвиток внутрішнього туризму. Для привернення уваги до України, відкриття нових туристичних ринків та забезпечення залучення іноземних інвестицій у туристичну галузь необхідно створити ефективну мережу інформування світової спільноти про українську історію та культуру, зокрема через всеукраїнський туристичний портал, цифровізацію об'єктів туристичної інфраструктури, розробку віртуальних турів з урахуванням українських повоєнних реалій. Ці підходи можна використовувати, наприклад, під час впровадження нових форматів меморіального туризму.

Можливості цифровізації в розвитку туристичної дестинації як сталої екосистеми доведені в дослідженнях. Співпраця між місцевими установами управління туристичними дестинаціями та туристичним бізнесом є ключовим рішенням для підтримки цифровізації. Крім того, головними завданнями цифровізації в туризмі є навчання новим цифровим технологіям та розвиток високошвидкісного широкосмугового зв'язку. Віртуальна реальність є однією з популярних технологій у розвитку світової туристичної галузі.

Непередбачені соціально-економічні виклики, спровоковані війною в Україні, можуть зробити розвиток VR та AR-технологій одним з важливих інструментів відновлення туризму. Досягнення позитивного балансу ключових економічних показників також має вирішальне значення для відновлення територіальних громад у післявоєнний період.

Слід також зазначити, що розвиток місцевої інфраструктури заздалегідь проектується та перевіряється, перш за все, місцевими жителями, які більше користуються логістичною системою, рекреаційними послугами та комунікаціями, ніж приїжджими туристами. Тенденція до посилення індивідуального туризму, яка стає все більш популярною в різних країнах (особливо з уже насиченими ринками), вимагає точно розвиненої місцевої транспортної та інформаційної інфраструктури, зручної для використання та освоєної місцевим населенням, для полегшення маршрутизації планування та перебування в пункті призначення для іноземців. Таким чином, регіон із сучасними технологіями «розумних міст» (багато інновацій можна впроваджувати не лише в мегаполісах, а й у поселеннях з невеликою кількістю жителів) виграє двічі: перший раз, отримуючи оплату за впроваджені технології від жителів, які використовують їх у повсякденному житті та одночасно виступають тестувальниками, а другий – при прибутті туристів, як внутрішніх, так і іноземних потоків. Одним із підходів до післявоєнного відновлення є формування стратегічних напрямків туристичної спеціалізації відповідно до

туристичного потенціалу DESTИНАЦІЙ та цілей територіального розвитку. Для забезпечення ефективного результату необхідно виділити та врахувати ті негативні зміни, що відбулися.

Список використаних джерел:

1. Мамчин, М., Демко, М., & Михаць, С. (2024). Дослідження впливу військового стану на туристичну діяльність в Україні. Вісник Хмельницького національного університету, 330(3), 330–335. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-330-50> . (дата звернення: 27.03.2025).

2. Карпенко, Ю., Логвин, М., Тараненко, О., Логвин, Д., & Луценко, О. (2023). Стан розвитку туризму в умовах війни та повоєнне відновлення. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки», 2(108), 59–68. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2023-2-8> (дата звернення: 27.03.2025).

Ольшанська. Є. Є.
*здобувач першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти І2 «Готельно-ресторанна справа»*

Стригуль Л. С.
*кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри
туризму і готельно-ресторанного бізнесу
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна*

СУЧАСНІ КУЛІНАРНІ ТРЕНДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У ЗАКЛАДАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Ресторанне господарство є важливою складовою індустрії гостинності і відіграє значну роль у формуванні туристичної привабливості регіонів. Дослідження актуальних підходів у гастрономії є важливим як для формування стратегій розвитку підприємств ресторанного господарства, так і для підвищення конкурентоспроможності регіонів у сфері туризму. У повоєнному етапі відновлення України ресторанний сектор може стати одним із факторів економічної стабілізації, культурної інтеграції, соціальної підтримки населення і збереження локальних традицій, що створює передумови для відновлення соціально-культурної інфраструктури та розвитку внутрішнього туризму.

Сучасні тенденції у сфері ресторанного господарства пов'язані зі зростанням уваги до якості, безпечності та екологічності страв, а також зі зміною уявлень про гастрономічний досвід як культурний та соціальний процес. У наукових дослідженнях останніх років відзначається, що ключовим напрямом розвитку ресторанної індустрії стає переосмислення страв і методів їх приготування у контексті здорового харчування, мінімальної обробки та використання натуральних інгредієнтів. Поширюються меню з акцентом на